

Borba

Maribor, 1. decembra 1933

Leto I.

Posamezna številka Din 150 // Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6—
za inozemstvo Din 10— // Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ul. 26
Telefon 29-70 // Poštni čekovni račun 15.546 // Izhaja vsak petek // Oglasi po tarifi

Stev. 26

1. DECEMBER

Ob petnajstletnici našega največjega državnega praznika osvoboditve in zedinjenja

Opazovati Jugoslavijo iz zmedene perspektive, neuravnovežene in kaotične sedanjosti, pomeni ustvarjati o njej že s temelja zgrešeno sodbo. Jugoslavija ni noben slučajni postranski produkt zavzuške zmage, temveč je bistveni sestavni del te zmage. Stvarjenje Jugoslavije, Češkoslovaške in Poljske je bilo conditio sine qua non zavezuške zmage. Nastanek teh držav je bil zgodovinski pogol, determiniran s političnim razvojem moderne Evrope. Formiranje tega venca svobodnih slovanskih držav okrog ukročene Germanije od Jadrana do Baltika je bil kategorični imperativ zgodovine. Zato je potrebno, da se pri ocenjevanju sedanjega stadija v razvoju teh držav, zlasti pa Jugoslavije, poslužujemo zgodovinsko-genetičnega kriterija.

Po francoski revoluciji je trčil na vsem evropskem kontinentu princip nacionalnosti ob principu legitimnosti in celokupne politične razvoje Evrope od padca Bastije do padca Avstrije, te največje Bastije v zgodovini tudi res ni bil nič drugega, kakor proces politično-socialne preobrazitve Evrope na bazi nacionalnega principa. Glavna ovira zmagi tega principa je bila habsburška monarhija in zato so bila vsa nacionalna zedinjenja izvojevana v osvobodilnih vojnah proti Avstriji, centralnemu stebru fevdalnega, reakcionarnega in anacionalnega srednjega veka.

AVSTRIJA IN SLOVANI.

Po zedinjenju Italije in Nemčije, ki je bilo ustvarjeno v borbi proti Avstriji, je postalo slovansko vprašanje njen temeljni problem. Avstrija je hotela tudi to vprašanje rešiti s silo, preprečujoča osvojenost in zedinjenje zatiranih slovanskih narodov in izzivaloča dosledno protislovansko notranjo in zunanjo politiko. S to napačno politiko si je Avstrija neizbežno in za vedno morala odtujiti svoje Slovane in jih priversti do spoznanja, da nimajo mesta v okviru avstrijske države in da je njihova edina rešitev v splošni slovanski solidarnosti.

Z aneksijo Bosne in Hercegovine, tega geografičnega jedra Slovanskega Juga, je Avstrija do konca zapletla svoj že itak kompliciran notranji državni problem, potenciran s komplikacijami na terenu zunanje politike. Pričela je sistematično preganjati vse nacionalne elemente na jugu, proti Srbiji pa je pokrenila agresivno politiko z namenom, da bi jo politično in gospodarsko zadušila. Kakor obsedena je Avstrija na vseh črtah izzivala Jugoslovane, ustvarjala je afere in procese, ponarejala dokumente, postavljala komisarje ter preganjala in zapirala nacionalne ljudi. S svojim postopanjem je izzvala podzemski in nadzemski jugoslovanski nacionalni revolucionarni pokret.

GENERACIJA JUGOSLOVANSKIH NACIONALNIH REVOLUCIONARJEV.

Ponavljala se je zgodovina karbonarskega gibanja in spopada Piemonta z Avstrijo. Na vsem Jugu je nastala prava

vstaja proti Habsburžanom in zato ni prav nič čudnega, da je prišlo v tej napeči in neznosni atmosferi do eksplozije in usodnih zapletov. Avstrija je postavljala s svojo izzivalno politiko na Jugu svoje lastne državljane pred dilemo, da si izbirajo svojo pot med prerogom Srbije, pod vodstvom narodne dinastije in med zahrbito protislovansko Avstrijo Habsburžanov. Odločitev res ni bila težka in se je vse, kar je bilo nacionalno zavedno, opredelilo za jugoslovanski Piemont.

Ko je Srbija v balkanski vojni likvidirala vladanje Turkov v Evropi, je s tem vtila vsem zavednim Slovanom v Avstriji upanje, da prihaja sedaj na vrsto holnik ob Donavi. V tem zgodovinskem času, pred samo svetovno konflagracijo, je v neosvojenem delu Slovanskega Juga — od Soče do Bojane, od Donave do Jadrana — dorasla in politično dozorela generacija jugoslovanske nacionalistične revolucionarne Omladine. Ta Omladina se je prva popolnoma zavedla, da je napočil zgodovinski trenutek definitivnega obračuna Jugoslovancev z Avstrijo in perfidno habsburško dinastijo. In prav ta Omladina je prešla iz besed na delo pod parolo: »Avstriam esse delendam!« (Avstrija se mora zrušiti.)

AVSTRIJA NAROVEDUJE VOJNO ZGODOVINI.

Avstrija, nezmožna rešiti svoj notranji državni problem na bazi enakopravnosti svojih narodov, nezmožna rešiti jugoslovansko vprašanje, je prevrgla to vprašanje s terena svoje notranje politike na zunanje politični teren in izzvala je vojno s Srbijo. Izrabila je sarajevski atentat kot povod za vojno, da bi tako z ognjenimi mečem rešila jugoslovansko vprašanje, da bi pogazila Srbijo in definitivno zaslužila ves Slovanski Jug ter da bi za vekomaj v krvi zadušila jugoslovanski unitaristični pokret. Avstrija v svoji tupidni melagomaniji in prepotenci ni niti slutila, da je napovedala vojno zgodovini sami.

JUGOSLOVANSKA NACIONALNA REVOLUCIJA.

Jugoslovani in ostali zatirani avstrijski narodi so, ker niso mogli doseči svobode na terenu notranje avstrijske politike, izkoristili po Avstriji izzvano vojno, da si pribore svojo svobodo na terenu zunanje politike na strani nasprotnikov Avstrije. Identificirali so se s Srbijo in na strani zaveznikov organizirali zamejne nacionalne revolucije, da tako doprinejo svoj del k zmagi zaveznikov in omočijo rušenje Avstrije, tega vogalnega kamna centralnih sil.

Ko je brutalni militarizem pangermanske koalicije pregazil ves Slovanski Jug, takrat se je v pregnanstvu jasno manifestirala suverena volja jugoslovanskega naroda, da noče služiti kot most pangermanskemu »drangu«¹ proti vzhodu, temveč da zahteva svojo neodvisno narodno državo. Na bazi ideje narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev je bila po

vsem svetu izvršena mobilizacija jugoslovanskega naroda, ki je ostal brez svojega narodnega teritorija, in sredi bojne kaosa so se strnili jugoslovanski do brovoljski polki s polki herojske srbske vojske; v ognju inierne moderne vojne se je rodila jugoslovanska vojska.

PREBITJE SOLUNSKE FRONTE.

Ta vojska je s svojim zgodovinskim prebitjem solunske fronte dala v imenu jugoslovanskega naroda pravi in končni odgovor na Bertholdov provokaterski ultimatum Srbiji. Jugoslovanska vojska je zadela smrtni udarec četvorni koaliciji združenih sovražnikov jugoslovanske svobode in jih prisilila, da so kapitulirali in zaprosili za mir. Prebitje solunske fronte je pomenilo finale svetovne vojne, in finalis Avstrije, pomenilo je rojstvo Jugoslavije in nove Evrope. Z jugoslovanskim vprašanjem — vprašanjem osvoboditve in zedinjenja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev je nastala vojna in jugoslovanska zmagaja je tudi odločila vojno. Pet najsti september 1918 pomeni epohalen obrat v celokupni zgodovini Slovanskega Juga; s temi datumom je postalo jugoslovansko državno pravo realnost, 1. december pa je on največji zgodovinski dan, ko so se uresničili načrti in stremjenja nacionalno revolucionarnega slovanskega Juga, ko so se uresničili ideali in ko je beseda meso postala.

ZMAGA BOJEVNIKOV IN PORAZ POLITIKOV.

Pod vodstvom regenta Aleksandra je bil naš narod med vojno zedinjen voljaško. Iz srbskih, črnogorskih in dobrovoljskih polkov je bila ustvarjena organska celota: jugoslovanska narodna vojska. Ta vojska je, kot nositeljica jugoslovanske narodne in državne misli, s svojo zmagajo uresničila večni sen in zaobljubo jugoslovanskega naroda. Po priborjenju zmagi je prevzela ustvarjeno državo v svoje roke politika z dolžnostjo, da v miru in popolni svobodi organizira državo ter politično zedini narod, da zgradi eno organsko celoto iz Srbije, Črne Gore in prečanskih krajev, da izvede splošni preporod naroda in omogoči triumfalen dvig nove mlade jugoslovanske države.

Žal so krenile strasti v nasprotni smeri, in danes je evidentno, da naša politika ni izpolnila zgodovinske naloge, ki ji je bila namenjena.

Zakaj je ni izpolnila?

JUGOSLOVANSKA UNITARISTIČNA FRONTA IN SHS-POLITIKI ZA FRONTO.

Dočim so jugoslovanski borci na bojnih poljanah vseh mogočih zaveznikih front s krvjo izpričevali edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, je tedaj politika za fronto iskala formulo, s katero bi politično izrazila ta grandiozni fenomen herojskega osvobođenja in zedinjevanja jugoslovanskega naroda. Dočim se je v solunskem zalivu zbirala z vseh kontinentov borbeni jugoslovanski mladina, čista vseh predsodkov in zablod prete-

klosti, da na planinskem grebenu solunskega zaliva pripravi in izvrši zgodovinsko prebitje jugoslovanske nacionalne revolucije, niso nasprotno naši politiki za fronto premogli niti toliko poguma, da bi to zgodovinsko delo imenovali z njegovim pravim imenom. Polni politične previdnosti in prefačunanosti niso čutili usodnosti tega zgodovinskega trenutka, ko se je s pomočjo revolucije porajal en sam skupen narod, in udarili so tej revoluciji politični pečat: SHS. S to kompromisno formulo troedinega naroda so že v samem začetku kompromitirali temeljno idejo naše bodoče narodne države, idejo integralnega jugoslovanskega narodnega edinstva.

DVE GENERACIJI.

Prva generacija je polagala na fronto temelje bodoče jugoslovanske države, druga generacija pa je za fronto ustvarjala platformo bodoče SHS-politike. In že takrat, v oni veliki dobi, ko se je šlo za bitji ali ne bitji, ko je bilo treba zrušiti tuje cesarstvo, da bi moglo na njegovih razvalinah vstati jugoslovansko kraljestvo, se je pričel fatalni dualizem med voljo jugoslovanskega naroda in težnjo SHS-politike, ki ni znala niti hotela že v času osvobodilne vojne politično pravilno interpretirati jugoslovanske nacionalne revolucije.

Srbska vlada in opozicija, prečanska in črnogorska emigracija niso v pregnanstvu formirale skupne jugoslovanske vlade, ki bi kot homogena celota nastopala tako proti sovražnikom, kakor tudi napram zaveznikom, niti niso v naprej določile jugoslovanskega značaja bodoče narodne in državne politike. In prav tukaj je izhodišče, izvirni greh vseh naših povojnih nevšečnosti v zunanji in notranji politiki.

BREZIMENSKI NAROD IN BREZIMENSKA DRŽAVA.

Namesto, da bi vstopili v novo Evropo kot homogena Jugoslavija, smo prišli v njo kot brezimenski narod in brezimenska država, kot prazen SHS državni mehanizem. V konstituenti smo sankcionirali krisko troedinstvo kot podlago celokupne naše narodne in državne politike. Ustvarili smo podlago za vse divergentne tendence na znotraj in vse zavojevalne tendence na zunaj. V tej SHS-troedinstvi so bile vsebovane vse možnosti hegemonistične in separatistične državorazdvajilne politike in prav na podlagi tega troedinstva je bilo nemogoče, da bi država našla svoje notranje ravnotežje in stabilnost.

PROTIJUGOSLOVANSKA POLITIKA NAŠIH STRANK.

V okviru te, že v samem temelju zgrešene SHS-organizacije celokupne naše narodne in državne politike se je razvilo po volji naše politično življenje na podlagi neke nemogoče anahronistične strankarsko-politične organizacije naroda. Formiranje naših političnih strank ni bilo izvedeno na podlagi novega stanja, ki je izšlo iz naše nacionalne in splošne svetovne revolucije, temveč na podlagi pre-

vojnih politično-strankarskih organizacij in orientacij. Naše predvojne stranke so enostavno nadaljevale svoje življenje in delo, kakor da se ni nič zgodilo in kakor da Evropa ni prebredla najstrašnejše kataklizme zgodovine, ki je zrušila štiri cesarstva. Razume se, da parlament, sestavljen iz teh preostalih fragmentov predvojne politične življenja iz časov drugih politično-državnih okvirjev, ni bil v stanju pravilno rešiti življenjskih problemov neke nove države, ki je bila ustvarjena v največji vojni zgodovine in zaradi katere ustanovitve je ta vojna tudi izbruhnila.

Namesto, da bi se že od prvega začetka priznal kot končno dejstvo obstoj jugoslovanske države na podlagi narodnega edinstva in bi se v okviru tega edinstva politično organizirali vsi narodni sloji na podlagi gospodarskih in drugih življenjskih interesov, smo narod organizirali v preživelih se modelih in okvirjih, ki so dejansko pomenjali negacijo tako narodnega, kakor tudi državnega edinstva, negacijo novega stanja. Živi narodni organizem smo stlačili v mrtve oblike političnega življenja izginolih držav. Strankarska struktura našega političnega življenja je dejansko pomenila organizirano protirevolucijo.

POLOM SHS-POLITIKE.

Vidovdanska ustava je poskušala na podlagi troednosti zgraditi unitarno državo, in prav na tej notranji kontradikciji je doživela politika vidovdanske ustave svoj polom. Problem Jugoslavije so poskušali rešiti na podlagi protijugoslovanstva in privedli so vse do absurda, narod in državo pa v zagato. Naše notranje politične borbe so dosegle v jubilejnem desetem letu naše neodvisne na rodne države svoj višek in so paralizirale vso moč države. Popljudani so bili vsi ideali, poteptane vse svetlinje, zrušene vse avtoritete, razvrednotene vse vrednosti. Na dnevni red se je postavljalo celo infamno vprašanje, ali nam je sploh še treba ostati v eni, skupni državi. SHS-politika je v svoji agoniji vrgla na politični trg devizo: razidimo se!

Protijugoslovanska SHS-politika treh črk je nujno morala odpovedati, ker je izdala, falzificirala in kompromitirala idejo, ki je vodila jugoslovanske borbe in revolucionarje ter jih privedla k ustvaritvi jugoslovanske države. Zavrgla je idejo, na kateri je bila sezidana in na kateri počiva ta država, idejo jugoslovanskega narodnega edinstva. SHS-politika se je postavila nasproti smislu in duhu naše zgodovine, poskušala je ustaviti našo zgodovinsko pot in zavrniti jugoslovansko narodno reko nazaj k SHS plemskim izvirkom.

NOVA JUGOSLOVANSKA POLITIKA.

Ker zmagoslavna jugoslovanska nacionalna revolucija ni našla adekvatne politične interpretacije s strani SHS-politike, niti je sploh ni mogla najti, je končno vendarle napočil čas, da se potegnejo iz neuspehov SHS-politike radikalne konsekvence in da se celokupna narodna in državna politika usmerita na edino mogočo in pravilni jugoslovanski tir.

Sedaj pa nastaja vprašanje, kateri elementi so v prvi vrsti poklicani, da izvedejo to novo politiko in docela udeležijo temeljno idejo naše nacionalne revolucije.

Odgovor se ponuja kar sam ob sebi: v prvi vrsti je poklicana ona generacija, ki je v vojni in revoluciji z aktivno borbo ustvarjala Jugoslavijo.

BESEDO IMA GENERACIJA, KI JE USTVARILA JUGOSLAVIJO.

Oni elementi, ki so začeli, organizirali in izvedli jugoslovansko nacionalno revolucijo, se morajo sedaj politično organizirati in oditi med narod, da postanejo tako odločilni činitelj narodnega in državnega življenja in da do konca uresničijo ideale jugoslovanskih nacionalnih revolucionarjev in bočev. Generacija, ki je dala cele armade aktivnih borcev za zmago jugoslovanske nacionalne misli, ki je za idejo jugoslovanskega nacionalnega osvobodjenja in zedinjenja pretrpela järke, kaverne in barikade, kazemate in koncentracijska taborišča in ki je vzdržala borbo z mnogo silnejšim in brezdušnim tujcem, ta generacija se mora zopet organizirati in priti do besede na svoji rojstni zemlji ter se nesebično postaviti na branik države ter vseh sadov zmagoslavne jugoslovanske nacionalne revolucije.

V imenu te generacije so govorili pred, med in po vojni, poklicani in nepoklicani. Njeno zgodovinsko delo je politično interpretirala starejša generacija eshaesarske, proti- in psevdoyugoslovanske mentalitete in orientacije, ki pa je popolnoma in v vsakem pogledu odpovedala. Sedaj je končno prišel čas, da generacija jugoslovanskega aktivističnega unitarizma spregovori sama v svojem imenu, da ustvari politično fronto jugoslovanskega unitarizma in da interpretira svoje lastno delo.

POKRET JUGOSLOVANSKEGA AKTIVIZMA.

Pod diktatom zgodovinskega trenutka, v katerem živimo in pod težo dogodkov, ki jih preživljamo, je sedaj končno v vseh krajih države v vrstah te generacije dozorelo spoznanje in je bil sklenjen sklep, da ne more naša generacija več dalje pasivno opazovati, kar se dogaja okrog nas in ne več s prekrižanimi rokami čakati, da nas dogodki pregazijo in prehitijo. Danes, ko so tako Jugoslavija, kakor tudi Evropa in ves svet na nekem usodnem razpotju in tik pred nevarnostjo, da utonejo v kaos novih političnih in socialnih perturbacij, smatramo, da je absolutna dolžnost naše generacije, da še drugič stopi v areno zgodovinskega dogajanja.

In zato ustvarjamo pokret jugoslovanskega aktivizma! Niti eden jugoslovanski patriot se ne sme desinteresirati na nadaljni usodi Jugoslavije, zlasti pa ne smemo tega storiti mi, ki smo hoteli imeti to državo takrat, ko je še ni bilo in ki smo se za njeno ustvaritev požrtvovalno zastavili v odločilnem zgodovinskem trenutku.

Zakaj tako poudarjamo ta generacijski moment?

IZMENJAVA GENERACIJ.

Življenjski proces velikega naroda se manifestira v obliki konstantnega izmenjavanja generacij. Generacije so valovi evolucije, stopnice progressa in z njihovo pomočjo se vrši proces stalnega obnavljanja, pomlajevanja in preobrazovanja nacionalne kolektivnosti. To je temeljni biološki zakon družabnega življenja. Vsaka generacija je nosilka nekega novega pogleda na življenje in svet in vsaka je okarakterizirana s svojo specifično generacijsko mentaliteto.

V nizu generacij vsakega posameznega naroda, so generacije, ki imajo zgodovinsko oboležje in ki pomenijo zgodovinski prevrat v življenju svojega naroda, ker so popeljale narod po novi poti v novo epoko njegove zgodovine. Taka usodna zgodovinska generacija v življenju našega naroda je NAŠA generacija, ki je dejansko prva jugoslovanska generacija, mejna generacija celokupne zgodovine Slovanstva Jugo, ker je ponesla jugoslovansko narodno misel skozi vojno in revolucijo ter jo pripeljala k triumfalni zmagi.

Samo fanatizem, neomarno zaupanje in nesebična požrtvovalnost naše generacije so omogočili ustvaritev Jugoslavije. Pogrešna politična interpretacija našega dela je privedla Jugoslavijo do krize, ki je sedaj še potencirana s splošno gospodarsko krizo. Toda bistvo današnje krize Jugoslavije in težav, ki jih preživlja po vseh mogočih peripetijah, ki jih je morala prebresti, je prav za prav kriza izmenjave dveh generacij. Naši generaciji ni bila dana možnost, da bi do konca izvršila svojo zgodovinsko funkcijo in mislilo ter si sedaj sama krči pot, da zamenja staro generacijo.

Naša generacija je napravila med vojno in po njej strašno življenjsko šolo. Aktivno smo sodelovali pri rušenju tujčevske in pri ustvarjanju nacionalne države, naše življenjske izkušnje so velike in danes imamo že povsem določene poglede na vsa življenjska vprašanja jugoslovanskega naroda in države. In ko bo naša generacija končno postala dominantni činitelj v javnem življenju Jugoslavije, takrat se bodo vsi njeni problemi manifestirali v popolnoma drugem in novem pogledu. Izginilo bo toliko fiktivnih vprašanj, s katerimi smo brez vsake potrebe toliko premučili in natrpeli, pojavila pa se bodo akutna vprašanja realnega življenja, ki smo jih stalno zane-marjali. In takrat se bo jasno videlo, da problem Jugoslavije ni srbsko-hrvatski niti ne srbsko-prečanski, temveč je socialno-gospodarski in kulturno-prosvetni problem. Rešiti ta vprašanja, pomeni rešiti problem Jugoslavije.

V OBRAMBO JUGOSLAVIJE.

Instinkt rase in nacionalna zavest, ki sta nam pokazala pravilno pot, po kateri nam je bilo hoditi v časih aneksije, veleizdajalskih procesov, komisariatov, balkanske in svetovne vojne, nam govorijo tudi danes, po kateri poti nam je kreniti in popeljati s seboj ves narod iz te težke politične, gospodarske in socialne krize, ki jo preživljamo. Naš program nam diktira naša preteklost, diktirajo ga ideali naše mladosti, katerim se nismo nikdar izneverili in katere bomo končno vendarle mi uresničili.

Mi smo se spontano organizirali, ko je bilo treba ustanovljati Jugoslavijo, mi se spontano organiziramo tudi sedaj, ko je treba braniti Jugoslavijo. Naša vodilna misel, od katere ne odnehamo, je bila in ostane: **JUGOSLOVANSKA NACIONALNA INDIVIDUALNOST IN JUGOSLOVANSKA DRŽAVNA INTEGRALNOST!**

Z nekih gotovih strani se skuša prepevati Jugoslaviji nagrobnica. Zloglasni

prefoki napovedujejo njen razpad. Mnogi žele njen polom, govorijo o delitvi Jugoslavije in se že pripravljajo, kdo bo zgrabil večji del. Med tem pa se vsi oni, ki izpodkopavajo Jugoslavijo in žele njeno pogubo, kruto varajo, če mislijo, da stoji za Jugoslavijo samo še polica. Oni pozabljajo, da stoji za Jugoslavijo zmagoslavna revolucija in mogočna borbena generacija, ki je izvedla to revolucijo in ustvarila Jugoslavijo. Obenem pa tudi pozabljajo, da ta generacija še ni spregovorila svoje zadnje besede.

V imenu te generacije bomo v našem listu še nadalje spregovorili iskreno in odkrito besedo o vseh življenjskih vprašanjih jugoslovanskega naroda in države. Ta beseda pa bo vedno jugoslovanska. V naši akciji bomo zbrali vse poštene in odkrite Jugoslovane, ki so pripravljeni v duhu naše ideologije aktivno sodelovati na splošnem prerojenju naroda in države. V tem našem delu nas bo vodila neomajna vera in zaupanje v našo Jugoslavijo in našo generacijo, ki še ni dokončala svoje zgodovinske funkcije.

Posvetilo Narodni Odbrani ob njenem srebrnem jubileju

Jugoslovani!

Ko je bivša Avstro-Ogrska z aneksijo Bosne in Hercegovine odrezala kos živnega narodovega telesa, je bila v krik svetih pravic do obstoja in razvoja ugroženega naroda leta 1908. — pred 25 leti — ustanovljena Narodna Odbrana.

Narodna Odbrana je bila tedaj utelešeni narodni genij. Desettisoči prostovolci so hiteli pod njene zastave v boj proti sovražniku. V poslednjo vas je zanesla Narodna Odbrana nov duh, kliče k zavesti vse zveste sinove in vzbujalo v njih odporne sile; povsod je hrabrila svoj rod ter mu pomagala do zmage. Narod je po tem pokretu, ki je do korenin oplodil njegove najboljše sile, stopil gospodarsko utrujen, kulturno dvignjen in nacionalno borben v zmagovito balkansko vojno. Trdno verujoč v končno osvojenost in svetovni vojni položil najtežje žrtve.

Danes je jugoslovanski rod zedinjen! Danes je 25 let od ustanovitve Narodne Odbrane! Če pa je bila Narodna Odbrana nujna zgodovinska potreba v dobi, ko je šlo za obstoj in zedinjenje naroda, mora biti to danes tembolj, ko gre za obnovo gospodarstva, za gospodarski dvig kmeta, za kruh delavca, za konsolidacijo razmer v državi in za rešitev onih delov naroda, ki ležijo izven meja svobodne domovine.

Podrti so temelji svetovnega gospodarstva, porušeno je deloma tudi naše narodno blagostanje, zlasti ono našega kmeta, delavca in skrbnega vlagatelja in tisočerm pridnim rokam je vzeti zaslužek! Zbolšanje razvratnih gospodarskih razmer pa bo mogoče le v skladnem sodelovanju vseh stanov, vseh plasti naroda. Ne v večnem godrnjanju, ne v brezplodnem razvzemanju razrednih strasti, marveč v priznavanju in podpiranju državne avtoritete, v izpolnjevanju vseh dolžnosti in v vztrajnem smotrenem konstruktivnem delu leži jamstvo za gospodarsko obnovo in za okrepitev države na znotraj in zunaj.

Združeni politično v eno državo, sklenjeni gospodarsko v eno usodo, istega jezika in iste krvi, prispevamo složno v skupnost in ustvarjamo temelje nove pravične, kulturne, socialne in gospodarske skupnosti, odkoder bomo zalemeli moči za še večjo delavnost in za uspešnejše nacionalno, socialno, gospodarsko in kulturno delo. Jugoslovanstvo bodi sinteza vseh individualnih narodnih enot, ki naj se naravno razvijajo v vedno tesnejšo povezanost!

Narodna Odbrana hoče, da se narod tu danes dvigne, kot se je 1. 1908., ko se je

povzpela njegova zavest do najvišjih vrhov, ki jih more doseči duša naroda. In kakor takrat, budi Narodna Odbrana tudi danes vas vse in vas kliče: združite se v prizadevanju po ohranitvi s tolikimi žrtvami pridobljene svobode, v prizadevanju po ohranitvi Jugoslavije v njenem političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem poslanstvu.

V tej misli in v tem stremljenju proslavlja Narodna Odbrana 15-letnico zedinjenja in 25-letnico svojega življenja!

Živel kralj! — Živela Jugoslavija!

V Mariboru, 1. decembra 1933.

Narodna odbrana

Tiskovni fond „BORBE“

»BORBA«, ki je popolnoma neodvisno glasilo nacionalno-socialno političnega pokreta v naši državi, je navezana izključno na svoje naročnike in prijatelje. Radi tega prosimo vse naročnike, da redno plačujejo naročnino, somišljenike in prijatelje pa vljudno prosimo, naj nas moralno in materialno podprejo po svojih močeh.

Ker bi uredništvo zelo rado in, ker je to nujno potrebno, razširilo list, tako, da bi izhajal vsaki teden na osemih straneh, smo sklenili osnovati tiskovni fond »BORBE« in apeliramo na vse prijatelje našega glasila, da nam priskočijo na pomoč s prostovoljnimi prispevki, ker bomo v tem primeru v najkrajšem času mogli uresničiti svoj načrt in tako izboljšati zmago naše nacionalne in socialne pravičnosti.

Našim naročnikom

Današnji številki smo priložili položnice in vljudno prosimo vse, da nam poravnajo naročnino za mesec december. Vse one pa, ki so z naročnino v zaostanku, prosimo, da nam nakažejo zaostanek po čekovni položnici najkasneje do 15. decembra t. l., ker jim bomo v nasprotnem primeru ustavili nadaljnje pošiljanje lista. Naši naročniki naj se zavedajo, da »BORBA«, ki je neodvisno glasilo malih ljudi in nacionalno-socialnega pokreta, nima zakonitih fondov in da živi izključno samo od naročnine. Vsak naš naročnik naj izpolni svojo dolžnost in naj ne povzroča z nerednim plačevanjem naročnine upravi nepotrebnega dela in sebi nepotrebnih stroškov. — Uprava »Borbe«.

Povelje!

OKROŽNA KOMANDA VITEŽKE SEKCIJE N.O. V MARIBORU POZIVLJA VSE ČETNIKE, DA SE UDELEŽE BAKLJADE V PROSLAVO DRŽAVNEGA PRAZNIKA 1. DECEMBRA.

ZBOR JE TOČNO OB 17. URI (5. URI) NA DVORIŠČU NARODNEGA DOMA.

BATALJONSKA KOMANDANTA IN ČETNI KOMANDIRJI SE MORAJO JAVITI OKROŽNEMU KOMANDANTU 1. XII. 1933 OB 17. URI NA NAVEDENEM MESTU.

OKROŽNI KOMANDANT.

Bratje in sestre!

Bilo je 1. decembra 1918. leta, ko je tedanji regent, sedanji kralj Jugoslavije Aleksander I. pred predstavnikmi našega naroda izpregovoril te besede:

»Uverjen sem, da s tem činom izpolnim svojo vladarsko dolžnost, ker z njim samo privajam v delo ono, kar so najboljši sinovi naše krvi vseh treh ver, vseh treh imen, z obeh strani Dunava, Save in Drine začeli pripravljati za vladanje blaženega spomina mojega deda kneza Aleksandra I. in kneza Mihajla, ono, kar odgovarja željam in pogledom mojega naroda, in v imenu Nj. Veličanstva Kralja Petra I. proglašam zedinjenje Srbije z zemljami neodvisne države Slovence, Hrvatov in Srbov v edinstveno Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

Letos se naš državni praznik obnavlja petnajstič. Kraljeva beseda mu je dala prvi sijaj, in ko smo Sokoli ta isti dan proglasili tudi za svoj sokolski praznik, se je zgodovinska pomembnost tega dne va dvignila do višine, ki pripada vsemu onemu, kar je v zgodovini naroda velikega in odločilnega za vse veke.

Kraljevina Jugoslavija je plod nešteto žrtev. O tem govori vsaka stran naše nacionalne zgodovine. Naše sokolsko vzgojno delovanje si je po našem zedinjenju trajno prizadevalo, da v tem spoznanju vzgoji vse svoje pripadnike, ravnaajo se po Tyrševem nauku, da moramo samo v svobodi in disciplini, s tekmovalnim moči in z vzajemno ljubeznijo vseh bratov in sester skupno odgovoriti pokoljenosti, ki bo polno življenjske sile in čistosti, ki se ne hvali samo s slavo svojih prednikov, nego je tudi usposobljeno hoditi za njihovim zaledom.

Sokolstvo je pokazalo edino pravilna pota nacionalne in državljanske vzgoje, ker je naša ideja poginjala korenine v globino narodove duše in se razširila od srca do srca vsega naroda. Ko so drugi izven nas reševali državna in nacionalna vprašanja po metodah strankarskih borb in osebnih koristih, je sokolska državljanska in nacionalna vzgoja pokazala na pogubnost vseh izrodov separatizma in individualnega egoizma, odbila je in popravljala potvorbe zgodovinskih dejstev ter čuvala in branila monumentalne tvorbe največjih duhov in junakov minulih vekov!

Nevidna mreža nacionalne in državne zavesti se je iz sokolskega vzgojnega dela razpletla po vseh naših krajih, da je ideja narod sprejel za svojo lastnino in kot skupno svojo zadevo, ki ga preko vsakdanjih malenkosti, strankarskih borb in strastnega materializma nosi in dviga na vedno višjo stopnjo kulture. Samozavest naroda je rasla in z nacionalnim mišljenjem se je dvigal ponos Sokola državljan, ki mu je znan Tyršev rek, da ne pomaga niti orožje niti navdušenje, ako ni v usodni uri sposobnih in pogumnih mož!

Sokolska državljanska in nacionalna vzgoja postavlja vsakega našega pripadnika v neprekinjeno službo naroda in domovine, ker mu dopoveduje, da je moč poedince v celoti in da more poedinec uspevati samo v tej celoti. Vse moči naroda se morejo izražati v nepotvorjeni obliki samo v združevanju. In ker da je vsak poedinec po načelu sokolskega bratstva in sokolske enakosti samega sebe v službo naroda, prevzema dobrovoljno na sebe vse dolžnosti, ki jih celota zahteva od poedince.

Zato je vse to, kar smo danes in kar imamo danes po petnajstih letih dobrega, lenega, s poštenim delom in skromnim življenjem pridobljenega, pridobitev trdega in vztrajnega dela poedincev. Saj tudi mali ljudje — in teh je v Sokolstvu ogromna večina — morejo ustvarjati ve-

lika dela, ako in kadar jih vežejo iste težnje in skupna stremjenja.

In tudi blaženi spomini kneza Aleksandra I. in kneza Mihajla, ki ju je zgodovina sprejela vase, imajo za poedince in za skupnost pomen, ker smo jih s sokolsko državljansko in nacionalno vzgojo prevzeli vase kot vzpodbudno moč svojim dejanjem.

Vedno smo si Sokoli prizadevali, da pomoremo narodu idealov. Ustvarjali smo pozitivno in s tem odstranjali ovire, ki so izkušale narod zadrževati v njegovem razvoju. Vsak uspeh, ki sta ga poedinec ali naša skupnost dosegla na kateremkoli področju sokolskega dela in življenja posebe ali javnega dela in življenja vobče, darujemo v dobro splošni narodovi blaginji. Tako izdatno, a povsem prostovoljno pomagamo celoti, in s tem pridobiva narod na ugledu, na dobrem imenu, na avtoriteti, s čimer pa se jača njegova eksistenca in odpornost in se množi njegova obrambna moč. Sokoli so ščit in meč naroda! Sokoli so sok in mozeg domovine!

Vsak naš poedinec, ki je bil deležen sokolske vzgoje, ve, da je Sokolstvo živa tvorba hotenja in volje, ki želi biti predstavnik najvišje mere vseh dobrin narodovega zdravja. Vse moralne in fizične kreposti, ki jih narodu pridobiva sokolsko vzgojno delo, naj bodo izražene v značaju naše nacije, ki edino na njej slovi vsa moč in veličina države.

Ker pa gre v Jugoslaviji jugoslovenski nacionalizem po realni poti dela in z idejo slovanskega sokolskega bratstva v širino Slovanstva, je naša državljanska in nacionalna vzgoja tisto stvarno sredstvo, ki postavlja naš narod v isto vrsto z ostalimi bratskimi slovanskimi narodi. In vsaka pridobitev v tem oziru je naša skupna last, ker je plod naših skupnih naporov!

Ne priznavamo privilegijev, saj gre naša borba proti vsakemu izkoriščanju. Hočemo zavestno in vzgojno dvigati moralno in fizično kakovost poedince, da pomoremo narodu iz vseh težav, zaprek in nevolj do lepšega življenja. Vsemu zlu, ki narod danes tare, je izvor v nas samih, zato pa naj teko zdravilni vrelci tudi iz nas samih. Mi Sokoli — če treba — odpremo tudi svoje žile, ako mora biti, da se narod izleči in njegova svoboda obrani z našo krvjo!

Na škodo naroda in na škodo njegove časti in samostojnosti ne dovoljujemo delati in živeti nikomur! Kdor ne izvršuje dolžnosti, ki jih ima vsak do potrebnih in nalog sodebnosti, ta nima pravice do pridobitev, ki dozorevajo iz smotrenega dela na korist skupnosti. »Bodimo delavni! Bodočnost pripada delavnemu in smelemu!« Tako nas uči Tyrš!

Petnajstič se obnavlja naš prvi december. Še vedno odmevalo kraljevske besede po vsej domovini. Mi Sokoli se zavedamo svojega položaja v narodu in žal nam je, da nismo storili v teh petnajstih letih še mnogo več za občo blaginjo, da nismo storili vsaj toliko, kolikor visoko švigajo plameni naše iskrene ljubezni do naše domovine: da bi z dejanji še bolj vidno dokazali zvestobo svojih sokolskih duš do vseh, ki so nam bratje po jeziku in krvi, a še niso združeni ob naših praporih.

Hiteti hočemo, delati hočemo s podvojenimi močmi, da se izkažemo hvaležne svojemu Kralju, ki nas je združil v Jugoslavijo, in da se izkažemo v mislih in dejanjih kot zavedni, neustrašeni, požrtvovalni glasniki slovanskega sokolskega bratstva!

Liubljana, 1. decembra 1933.

E. L. GANGL.

Pismo „Borbi“

Naše uredništvo je prejelo naslednje pismo, ki ga radi aktualnosti, rade volje v celoti objavljamo:

Propagiranje odločne nacionalne in socialne pravičnosti do našega delavca in nameščenca, ki veje iz vseh člankov v vašem cenj. listu, me je tako ogrelo, da vašemu pokretu ne morem stati več mirno ob strani. Zavest, da je dolžnost vsakega iskrenega nacionalista storiti za narodno stvar vse, vse za korist skupnosti, me je pripravilo do tega, da vam pišem. Navedel bom nekaj stvari, ki jih po vaši uvidevnosti objavite, prosim vas pa, da z ozirom na dejstvo, ker nisem samostojen, marveč odvisen uslužbenec, moje ime obdržite tajno, čeprav sem v primeru potrebe pripravljen na merodajnem mestu potrditi resničnost svojega pisma. V tem pričakovanju beležim s pozivom, da nadaljujete z započetim delom brez ozira na desno in levo, ker vam bo taka »Borba« pridobila še mnogo narodnih in socialno čutečih sil, ki čakajo, da jih prebudite iz mrtvila, v katerem še mnogi, žal premnogi, životarijo.

Mnogo se sliši pri nas o tem, da je zaposlitev tujcev, ki niso neobhodno potrebni, prepovedana. Imamo celo zakonsko uredbo, ki to zlo prepoveduje, vendar pa se dan na dan dogajajo primeri, ki so z ozirom na veliko brezposelnost, ki je pri nas, vredni, da jih javno ožigosamo. Ni še dolgo od tega, ko se je osončevala v Mariboru tvornica za izdelovanje raznih svilenih izdelkov pod imenom »Jugosvila«. Kljub dejstvu, da imamo domačih kvalificiranih trgovskih zastopnikov na pretek, je vendar omenjena tvornica zaposlila kot svojega zastopnika nekoga Grünbauma, ki je prišel z Dunaja (morda še danes tam stanuje!). Da omenjeni mož ne zna našega državnega jezika, je razumljivo. Niti toliko se ta gospod ne potruži, da bi ob priliki svojih obiskov pri naših slovenskih trgovcih izustil vsaj slovenski »dober dan«.

Prav tako zastopa »Prvo jugoslovansko tkalnico svilene robe« v Osijeku zastopnik, ki ga ni mogoče pripraviti do tega, da bi na slovenski pozdrav odzdravil v našem jeziku. Če mu je naš jezik po vsem tui, to dopisniku ni znano, vendar pa je mnenja da je njegovo ponašanje, ki je takorekoč izzivalno, vsega obsojanja vredno.

Naša krajeva imena

Pod tem naslovom se nekdo okrog »Slovenca« goreče protivi nameravani prekrstitvi Vurberga v Grajeno, po potoku istega imena v občini. — Ali je mogoče, da se še danes najdejo med nami ljudje, ki se tako krčevito oklepajo nemške hlapčevske miselnosti? Ali niso take stvari narodna rak-rana, ki gleda našo samobitnost? Sramota, da 15 let po osvobojenju trpimo med nami toliko krajevnih imen, ki nas spominjajo na dneve našega neizrekljivega gorja. Čast vrlim narodnim občinskim zastopnikom v Vurbergu, da so se lotili tega, že davno zrelega vprašanja. Kier gre za tako svetla narodna dejanja, ni nobenih pomislekov. In če bi v tem primeru bili dani pomisleki, mogoče samo v toliko, da dobi Vurberg svoje prvotno krajevo ime, kakor pisec že sam ugotavlja, t. j. Kačjak ali Vešica. Saj se je tudi štajerska slovensčina s potnimi grmanizmi med ljudstvom trdo udomačila(!) in bi je torej tudi ne kazalo čistiti in trebiti, temveč jo med drugim ohraniti kot blažene zgodovinske svetinje. — Piščevi pomisleki bi bili deloma upravičeni pri krajevnih imenih oziroma krajih, ki so prav nemškega izvora, kar pri Vurbergu ni primer.

V naši lepi Savinjski dolini je tovarna za nogavice »Polzela«. Tudi ona ima zaposlenega kot zastopnika človeka, ki mu je naš jezik popolnoma tui, čeprav mu slastno tekne naš kruh. In neštete sličnih in še bolj v nebo vpjočih primerov doživimo dan za dnem. V dno srca zaboli človeka, ko pomisli in sam doživi, kako se ti nepotrebni strokovnjaki pri nas šopirijo, naši domači kvalificirani ljudje pa ne morejo najti nikjer koščka kruha in njihove nepreskrbljene družine s strahom v očeh zro nastopajoči zimi nasproti.

Vsaj naši zavedni narodni trgovci, bi lahko mnogo pripomogli, da bi se taki tuji in domači potniki, ki ne obvladajo našega jezika, onemogočili. Vsakemu takemu zastopniku in potniku, ki se poslužuje blažene nemščine, naj bi pokazali vrata, ter mu priporočili, naj ponuja svoje blago tam, kamor ga srce vleče. Pri malo dobre volje bi se dalo marsikaj storiti v omenjeni zadevi. Ali bi se nam mogoče prisiliti naših tovarn, da na avio naše ljudi za zastopnike? Vzemimo samo primer, da bi neka naša industrija poslala v Nemčijo ali Avstrijo svojega zastopnika, ki bi skušal tankajšnim trgovcem ponujati blago v našem jeziku. Smejali bi se mu ter ga morda celo poslali na opazovalnico, če se mu ne bi še kaj hujšega zgodilo. In pri nas? Ali smo res ustvarjeni za večno hlapčevanje tujcem, ki izkoriščajo našo mehkobo. Vsaj v tem pogledu, ko so tujci snubci za naša naročila in naš denar, na tem njihovem občutljivem mestu, ko se gre za njihove dobičke, vsaj tu bi morali zahtevati naši trgovci od podjetnikov, da so večji njihovi zastopniki našega jezika, oziroma, da nastavijo naše ljudi, in da bodo le pod tem pogojem navezali z njimi trgovske stike. Ta pravična zahteva bi prav gotovo zalegla in imela uspeh!

Apeliramo na naše zavedne trgovce, na vso našo narodno javnost, da nam pomaga v bodoči borbi. Če se nam posreči, kar se zgoditi mora, da ozdravimo to bolečo rano na našem narodnem gospodarskem telesu, potem bo dobilo lepo število naših brezposelnih košček vsakdanjega kruha in s tem možnosti, da bo dalo s kritjem svojih potreb pri naših trgovcih novega impulza naši trgovini in obrti, ter vsemu našem narodnemu gospodarstvu.

Pričakovati bi le bilo, da po vzgledu Vurberžanov storijo isto še vsi kraji z nemškimi imeni, kakor Majšperk (Lešje!), Stattenberg (nosi ime po gradu, daši so za okoliška naselja imena Jasternik, Kamenke, kar se je vse moralo umakniti Stattenbergu!), Marenberg (Marijin vrh!) in dr., da se tako ob 15-letnici narodnega obstoja vsaj skromno oddolžimo čistemu, narodnemu, jugoslovanskemu čustvovanju in nehanju.

„Nič več in nič manj!“

Že pred meseci smo stavili v »Borbi« javno vprašanje glede raznih dvojezičnih oglasov v izložbah, na brzojavnih drogah itd. Ker še nimamo tozadevnega pojasnila, prosimo ponovno, da nam kompetentne oblasti zadevo obrazložijo in da to vprašanje končno javno rešijo. Nismo šovinisti, vendar pa se moramo držati načela: nemška manjšina v Jugoslaviji imej toliko pravic in ugodnosti, kolikor jih imajo Slovenci v Avstriji, nič več in nič manj! Ali se smejo ko-roški Slovenci v Avstriji posluževati dvojezičnih reklam in oglasov?

15-letnica zedinjenja

Nacionalisti vsi 1. decembra v Unionsko dvorano na

„Večer Narodne odbrane“

Začetek ob 20. uri

25-letnica Narodne odbrane

Zakaj smo nacionalisti

Nacionalisti smo predvsem radi tega, ker smo ogroženi, ker smo ogroženi kot narod v političnem, ekonomskem, kulturnem in moralnem pogledu. Politično strememo naši sovražniki za tem, da nas razkosaajo ali vsaj zmanjšajo. V to svrhu se poslužujejo vsega in izkoriščajo vsakogar. Te svoje peklenške načrte skrivajo celo za naše mednarodne pravice. Ko se tičejo vprašanja nas, tedaj zahtevajo revizijo mej, kadar se tičejo vprašanja njih, tedaj so proti reviziji. Ker jih je strah močne in zedinjene Jugoslavije, podpirajo vse one, ki sejejo med nami plemenske, verske, strankarske in razredne strasti.

Naši sovražniki nas hočejo v naši notranji borbi izčrpati in oslabiliti. Za dosego tega se ne poslužujejo samo političnih, marveč tudi finančno-ekonomskih sredstev. Oni streme za tem, da bi nas ekonomsko in finančno osiromašili, da bi nas potem lažje politično podjarmili. Denar, ki nam je potreben za napredek naše delavnosti, ta denar nam dajo pod težkimi pogoji. Če ga investirajo v industrijo pri nas, tedaj nastavijo v svojih podjetjih same tujce, naš človek pa jim mora delati za sramotno nizke mezde. Profite, ki jih imajo, prikrivajo, da bi jim ne bilo potrebno plačati toliko davka in, da bi lahko čim več denarja spravili iz naše države preko meje. Združeni v kartele, goljufajo naše korzumente. Če se kje pojavi naš neodvisni nacionalni kapital, ga prišili, da stopi z njimi v zvezo ali pa ga uničijo. Naš narod mora svoje produkte prodajati za nizke cene, dočim mora industrijske preplačevati. Tako se torej pogrezamo vedno globlje in v vsakim dnem smo bolj siromašni.

Kjer je siromaštvo, tam je nemogoč vsak kulturni razvoj in napredek, tam je nezadovoljstvo. Popolnoma onemogočeno je tudi vsako samostojno kulturno udejstvovanje. V borbi za goli obstanek misel ni zrela za delo. V kolikor je človekovo ustvarjanje vzvišenejše, v toliko mu je bolj potrebno, da nima skrbi za vsakdanji kruh. Tako je v znanosti, književnosti, umetnosti in povsod. Drugače je ustvarjanje samo fragmentarično. In če ni dovelj domačega kulturnega ustvarjanja, tedaj se kulturne dobrine uvažajo iz tujine. Uvažja pa se ono, kar nam odgovarja in ne odgovarja, kar nam je potrebno in nepotrebno. Vse to pa moti naš nacionalni duh v njegovi kristalizaciji. Na delu so tudi temni internacionalni elementi, ki skrbje, da pride med narod čim več lažljivih kulturnih in čim manj dobrih vrednot.

Lažne kulturne vrednote so mnogo bolj nevarne kakor moralna pokvarjenost. One dovedejo do tega, da se izgubi merilo vrednosti in da se ne raz-

likuje dobro od slabega, pozitivno od negativnega. Nastane zmeda pojmov, čustev, želja, namenov in postopka. Vse to rodi nacionalno slabenje in narod, namesto, da bi napredoval, rapidno nazaduje.

Ker pa hočemo, da se vsega tega obranimo, zato smo nacionalisti! Zahtevamo nacionalno samostojnost, ker smo si svesti borbe, ki jo vodijo narodi med seboj v svojem življenjskem tekmovanju brez prestanka in odmora. In ta nacionalna samostojnost v vseh panogah na-

rodnega in državnega življenja mora biti potrebna danes tako, kakor še nikdar, ker mi šele gradimo naš narod, naš družabni red, našega človeka. Naš nacionalizem ne sme biti kopija nečesar, kar je tujega. V prvi vrsti mora biti naš nacionalizem samo svoj. Zato on ni napadalni, marveč je obrambni. Mi hočemo sodelovanje tudi z drugimi narodi, vendar pa samo kot samostojna enota. Naš nacionalizem je po svojem izvoru mirotvoren, ker nam je za osamosvojitve mir neobhodno potreben. In prav zato, ker je danes na svetu vedno več agresivnih in imperialističnih nacionalizmov, mora biti naš jugoslovanski nacionalizem edinstven, močan in aktiven.

Z NAŠIH POSTOJANK

Maribor

KRIZA INTERNACIONALIZMA.

V ponedeljek 20. t. m. je predaval v mariborski Ljudski univerzi glavni urednik »Večernika«, g. Radivoj Rehar o aktualni temi »Krizi internacionalizma«. Predavatelj je uvodoma navedel vse internacionalizme, od najstarejših dob človeške politične zgodovine do danes. Govoril je o imperijalističnih, religijskih, proletarskih in drugih internacionalističnih gibanjih ter poudaril tudi glavne vzroke njihovih neuspehov. Nato se je obširneje ukvarjal z marksističnim internacionalizmom socialne demokracije in komunizma. Orisal je zgodovino nastanka vseh dosedanjih marksističnih internacional ter se dotaknil glavnih vzrokov, ki so dovedli do tega, da komunizem ni mogel prestopiti meja Rusije in do rušenja moči socialne demokracije. Glavni vzrok neuspeha vseh dosedanjih internacionalističnih prizadevanj je po predavateljevem mnenju nedozorelost in nerazumevanje človeštva za nadosebne in nadskupinske interese. Mimo tega je grešil marksistični internacionalizem s tem, da se je obračal le do enega samega razreda, da je zrl na vse življenjske probleme zgolj z materialističnega stališča, torej tudi na nadosebno čustvovanje, ter pripadnikov iste narodnosti do svoje nacionalne skupnosti, da je to čustvovanje, torej nacionalizem podcenjeval in mu prerokoval smrt kljub temu, da se je zavestno prebudil šele istovrstno z marksističnim internacionalizmom, odnosno s francosko revolucijo in da ni znal preiti od suhe dogmatike v stvarno živo življenje. Ekstremni marksizem, boljševizem ali komunizem je pa izžval celo reakcijo v fašizmu, ki je postal sodobno pribežališče narodov, ki iščejo izhoda iz kaosa in beže tja, kjer se jim odpira prva pot rešitve, četudi je le kratka in varljiva. Ta razvoj je mo-

ral nujno privedi v krizo tudi Društvo narodov. Pravega internacionalizma ne bo ustvarilo nobeno sedanjih internacionalnih gibanj. Vstati bo morala absolutna enakopravnost vseh narodov, ki bodo sami brez tujega vpliva določali obseg svojih držav.

PODPORE UBOŽCEM ZA DRVA.

V prvi polovici decembra se bodo razdeljevale vsem mestnim ubožcem podpore za drva. Do podpore so upravičeni vsi oni, ki dobivajo glasom sklepa seie mestnega ubožnega sveta redne mesečne ubožne podpore na knjižice. Tozadevne nakaznice bo izdal socialno-politični oddelek mestnega načelstva, Rotovski trg št. 9. Vsak ubožec naj prinese s seboj knjižico, s katero dobiva podporo.

USMILJENO ŽIDOVSKO SRCE.

Znano je, da židje drug drugega podpirajo po vseh svojih močeh in da so le bolj redki primeri, da bi propadel njihov človek. Slovito je baže tudi njihovo podporno društvo »Benevolentia«, ki ima svoje podružnice po vsem širnem svetu, kjerkoli živi v skupinah židovski rod. Bog ve, kaj bi se pa zgodilo, če bi se enkrat v življenju en žid usmili kristjana? Kaj bi se zgodilo n. pr., če bi se bil znani mariborski žid in večkratni milijonar g. Marko Rosner, ki ga je v nek deložacijski zadevi zastopal katolik advokat g. dr. Juvan, usmili neke uboge kristjance, sirote, in je ne bi bil vrgel v snegu in mrazu iz svoje hiše v Tattenbachovi ulici pod milo nebo?

**Tocno,
solidno in poceni**
izvija vse kleparska dela
A. Romih
kleparski mojster
Maribor, Slovenska ul. 28

PERFIDNA NESRAMNOST.

Sramotno in žalostno je, da moramo ob petnajstletnici obstanka naše države beležiti primere, ki razburjajo kri poštenemu nacionalistu. Ko mi obujamo spomine na dni našega osvobođenja, se najdejo v jugoslovanskem Mariboru ljudje, ki si drznejo v javnih lokalih sramotiti našo svetinjo, naš slovenski jezik. Tako se je te dni zgledil v našem uradništvu nastavljenec nekega mariborskega kinopodjetja in izpovedal sledeče: »Delil sem na večer letake za predstavo in med drugimi obiskal tudi kavarno »Central« v Gosposki ulici. Položil sem na mizo pri kateri sta sedela mariborska meščana Viktor Nedog, in lastnica mariborske zastavljavnice Ren nova, letak, tiskan v slovenskem jeziku. To ni bilo vseh Rennovi, ki me je nahrulila, da ona slovenskega jezika ne razume in če reflektira kinopodjetnik na nemške obiskovalce, mora imeti reklame v nemškem jeziku. Obenem je Rennova slovenski letak zmečkala in mi ga vrgla pod noge. Gospod Nedog pa se je pri vsem tem ganljivo in sladko smejal...«

Konice

NOVA POSTOJANKA NSZ.

V nedeljo 26. t. m. je bil sestanek pripravljalnega odbora NSZ, na katerem sta poročala tovariša Kravos iz Ljubljane in Vojska iz Maribora. Sestanka se je udeležilo naravnost razveseljivo število delavstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo izvajanjem govornikov in takoj v velikem številu pristopilo k Narodno strokovni zvezi. Priglasilo se je obenem tudi večje število naročnikov »Borbe«. Sestanek pa je pokazal, da živi konjiško delavstvo prav tako v slabih socialnih razmerah, kakor drugod in da ga tudi tamkajšnji izkoriščajo po svoji mili volji. Votiteljem nacionalnega delavskega pokreta so navzoči izrazili popolno zaupanje in obljubili, da bodo šli z vso vneto na delo za Narodno strokovno zvezo in tako pomagali izbojevati končno zmago. Želimo mladi konjiški postojanki pri njenem delu za dobrobit ponižanega in izkoriščanega delavstva najlepših uspehov.

Zahtevajte „BORBO“
v vsakem javnem lokalu

Daruite za Miklavža mladini knjige

ki jih dobite v Učiteljski knjižarni, Tyrševa (Gospiska) ul. 44

Gospiska ulica 13

Perje	Morska trava	Divani	Žični vložki	Spalnice
Puh	Vata	Madrace	Železne zlož. postelje	Kuhinjske opreme
Blazine	Afrik	Otomane	Belo email. postelje	Jedilnice
Odeje	Volna	Naslonjači	Otroške postelje	Pisarniške opreme
Zavese	Žima	Stolci	Palice za zavese	Predsobne stene

F. NOVAK, MARIBOR
VETRINJSKA ULICA 7
KOROSKA CESTA 8

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru
Frankopanova ulica 34

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5 1/2%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužite se samo Vaše Kreditne zadruge

Predstavnik in izdajatelj Tone Bait, predsednik Narodno-strokovne zveze v Mariboru. Ureinit in odgovarja Rudolf Germ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj Stanko Detela v Mariboru.